

Oslo

Budsjetthøring 2026

Bydel Østensjø

Hvorfor en budsjettthøring?

Omstillingen i Bydel Østensjø virker, men går saktere enn forutsatt. Bydelens økonomi er fortsatt svært krevende, men situasjonen ville ha vært mye verre om vi ikke hadde gått i gang med et langsiktig omstillingsprogram i januar 2024. Vi er nå i slutten av det andre omstillingsåret, og har to hele år igjen av omstillingsprogrammet.

Vårt mål er å være i økonomisk balanse ved utgangen av 2027, samtidig som gjeld er nedbetalt, og det er etablert en kultur for kontinuerlig forbedring og utvikling. For å lykkes med budsjettet for 2026, er tidlig involvering av lokalpolitikken nødvendig.

Dette er en krevende prosess for både bydelens politikere og administrasjon. Hensikten med budsjettthøringen er å få innspill til hvilke tiltak som kan redusere aktivitetsnivået, slik at vi kan få et budsjett i økonomisk balanse, med halve gjelden betalt, i 2026.

Budsjett 2026

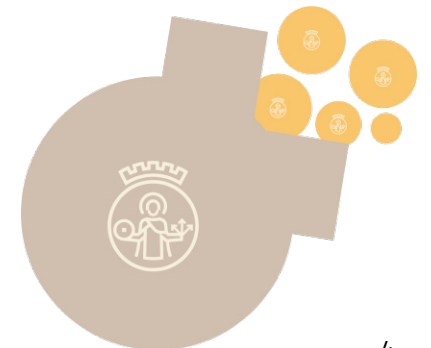
Oslo

Budsjett 2026 - omstillingsbehov

Over flere år har ikke bydelen tilpasset tjenestetilbudet raskt nok til befolkningsutviklingen. Bydelen har blant annet fått færre barn og unge, og færre av de eldste eldre. Det innebærer at behovene for tjenester er endret.

Gitt finansieringsrammen i Sak 1, har bydelen følgende omstillingsbehov i 2026:

½ andel av gjeld:	49,9 MNOK
Merforbruk 2025:	125,091 MNOK
Sum omstillingsbehov	174,991 MNOK

Bydelens finansiering er basert på et kriteriesystem ut fra bydelens befolkningssammensetning (demografi). Finansieringen er fordelt på ulike funksjonsområder (FO).

Tabellen under viser fordelingen og behov for aktivitetsreduksjon innenfor de ulike funksjonsområdene.

Bydelsutvalget står fritt til å omfordele mellom de ulike funksjonsområdene, men totalbudsjettet må likevel **redusere bydelens utgifter med 174 991 millioner kroner i 2026.**

Budsjettrammen er fordelt ut i fra SAK1 med fratrekk av halvparten av gjelden fra 2025 vi må dekke

	FO1	FO2A	FO2B	FO2C	FO3	FO4AB	FO4C	Sum
SAK1	38 023	523 794	165 157	97 085	1 332 052	142 800	114 835	2 413 747
Gjeld 1/2	-657	-13 530	-3 456	-1 895	-26 723	-3 639	0	-49 900
Budsjett etter nedtrekk gjeld	37 366	510 264	161 700	95 190	1 305 329	139 161	114 835	2 363 847
Årsprognose 2025 fratrasket barnehage sentraliseringsjusteringer	39 511	551 780	170 033	91 728	1 330 818	164 996	140 072	2 488 938
Omstillingsbehov som følge av for høy aktivitet	-2 145	-41 516	-8 333	3 462	-25 489	-25 835	-25 237	-125 091
Omstillingsbehov som følge av for høy aktivitet og nedbetaling gjeld	-2 802	-55 046	-11 789	1 567	-52 211	-29 474	-25 237	-174 991

Oslo

Funksjonsområde 1

FO1

Administrasjon og
fellestjenester

Østensjø

Oversikt over omstillingsbehovet på FO1- området

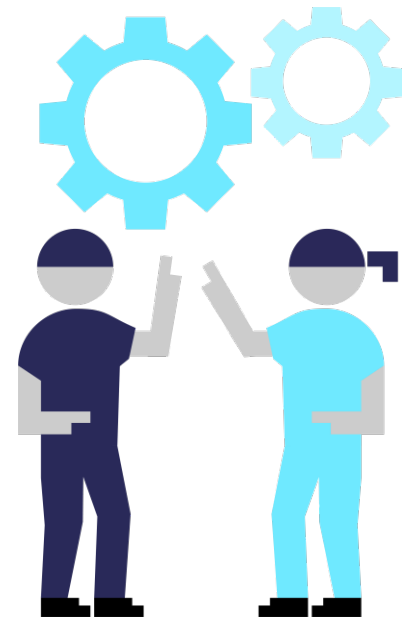
Merforbruket på området er **2,8 millioner kroner**. I 2026 vil aktivitetsnivået reduseres som følge av naturlig avgang og ved å holde stillinger vakant.

Det vil også bli gjort en gjennomgang av bydelens stabsfunksjoner, for å finne effektiviseringstiltak.

Reduksjon av merforbruk i hele bydelen

De store utgiftsreduksjonene i 2026 vil ligge i en mer effektiv drift av bydelens tjenester.

- Bydelen er avhengig av en kompetent og effektiv administrasjon for å gjennomføre omstillingstiltak i alle bydelens tjenester. Bydelen har nå de nødvendige ressursene til dette arbeidet. Dette vil bidra til en betydelig reduksjon av bydelens totale merforbruk.
- Arbeidet med å få ned sykefraværet ytterligere, vil prioriteres i 2026. Dette vil gi bydelen betydelige innsparinger i form av færre vikarer og færre eksterne kjøp av vikartjenester.
- En stor del av bydelens merforbruk vil tas ned ved naturlig avgang, ved at medarbeidere pensjoneres eller får nye jobber. Bydelen har innført, og vil fortsette med, ansettelseskontroll og forsterket innkjøpskontroll. Dette gjelder i alle bydelens tjenester.
- Bydelen vil også fortsette satsingen på tilgjengeliggjøring av styringsdata, effektivisering av arbeidsprosesser i tjenestene og digitalisering av tjenester.

Funksjonsområde 2

FO2

Barnehager, barnevern,
aktivitetstilbud for barn og
unge, helsestasjon og
skolehelsetjeneste

Oversikt over omstillingsbehovet på FO2-området

Oppvekstfeltet i bydelen står overfor store utfordringer og samlet sett må FO2 **reduseres med 65,3 millioner kroner** for å komme i balanse.

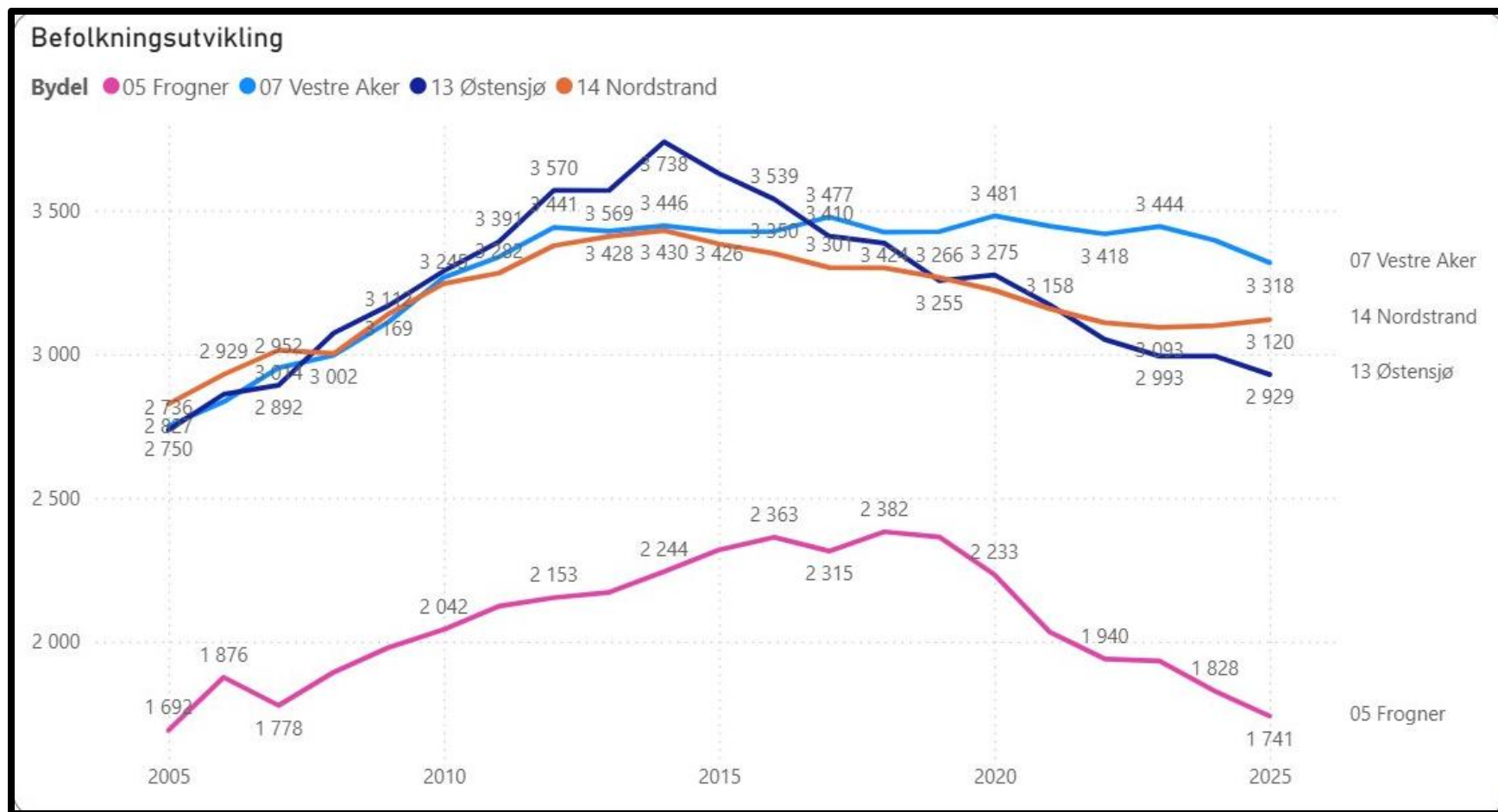
Finansiering for 2026 henger blant annet sammen med nedgang i antall barn og unge over år:

- Fra 2014-2025 har befolkningen 1-5 år blitt redusert med 809 personer
- Fra 2019-2025 har befolkningen 6-12 år blitt redusert med 235 personer

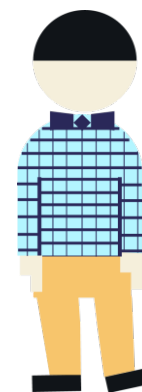
Demografiske framskrivninger viser også at bydelen vil ha en nedgang i barnetallet fremover.

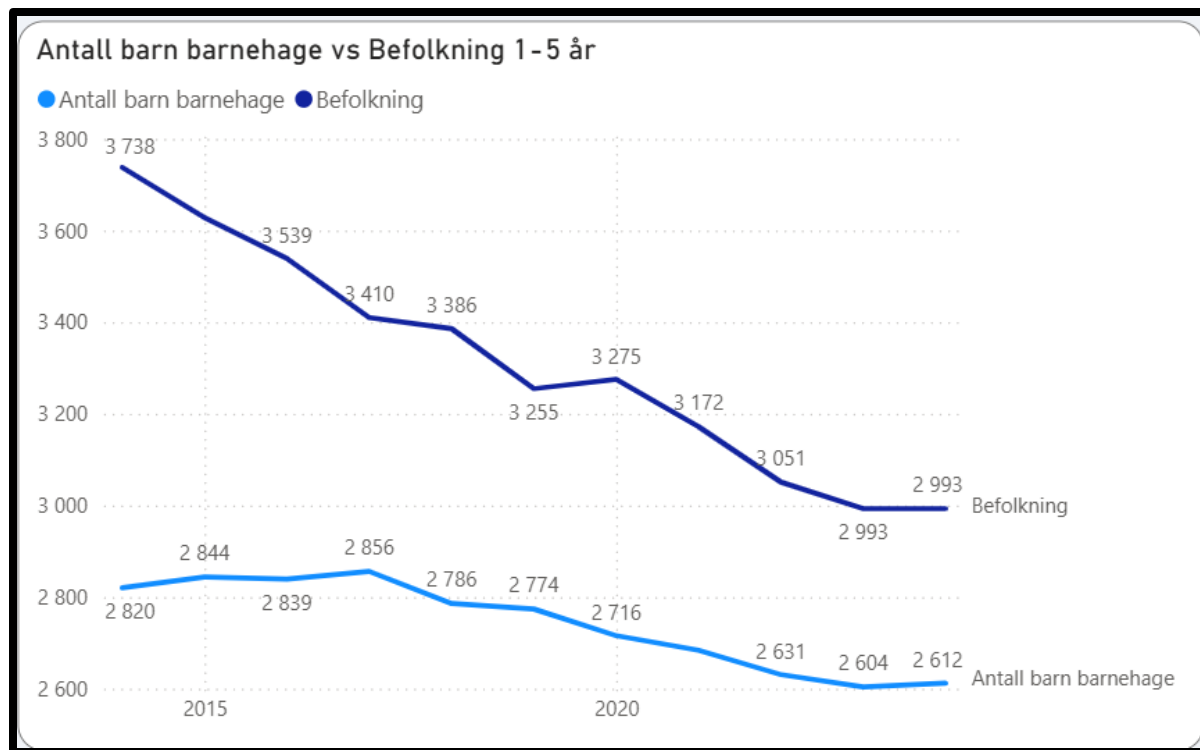
Befolkningsutvikling: Barn 1-5 år

Fra 2014 tom 2025 har befolkningen 1-5 år blitt redusert med 809 personer.

Antall barn i barnehage vs. befolkning 1-5 år

Antall barn i befolkningen 1-5 år har blitt redusert med 745 barn fra 2014-2024 noe som utgjør en reduksjon på 19,9 %

Antall barnehageplasser har blitt redusert med 208 barn 7,4%

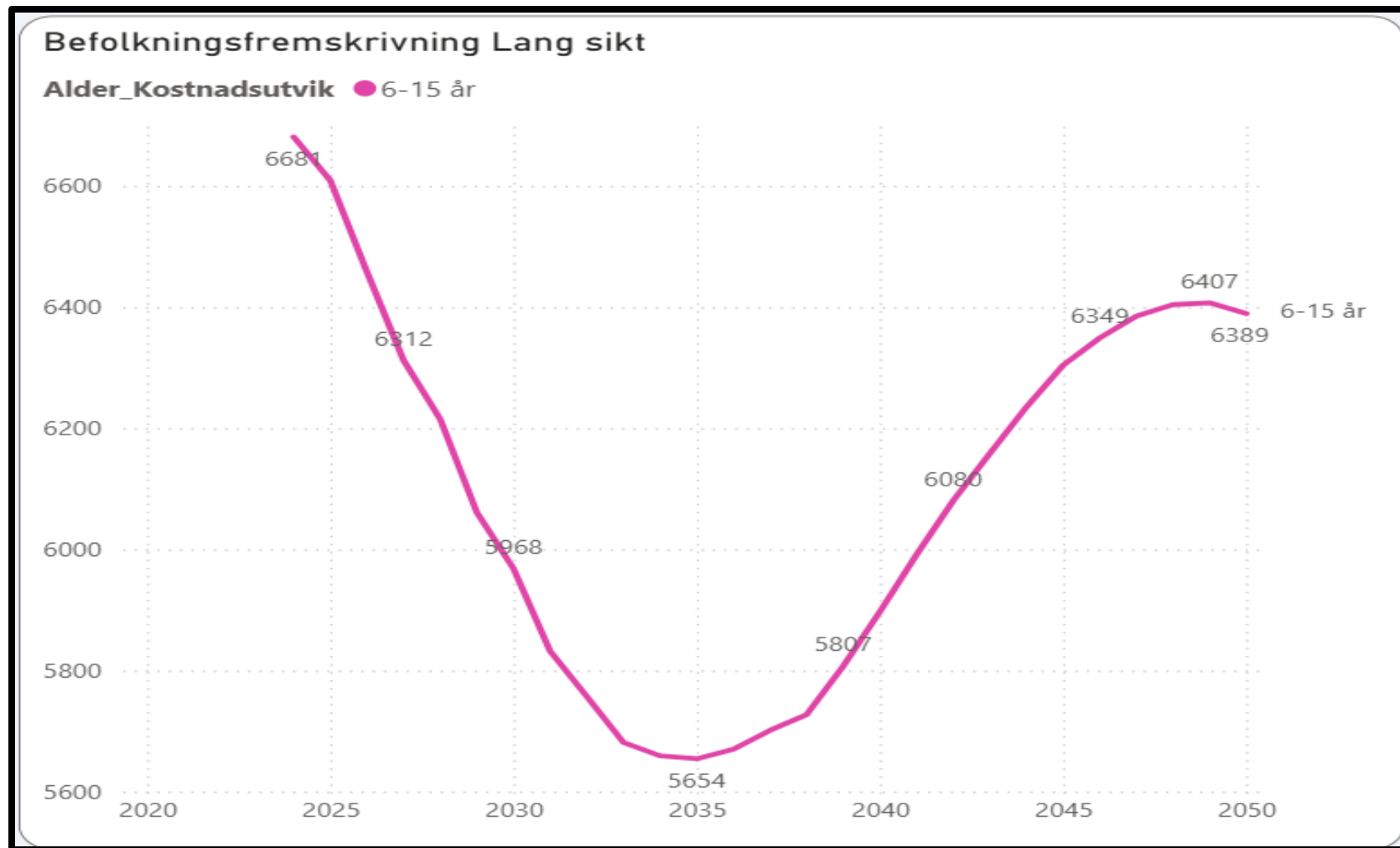
○ Dette gjelder tilsammen kommunale og private barnehager

Befolkningen 1,5 år fra 2024-2025 har blitt ytterligere redusert med 64 barn

Antall barn i kommunale barnehager har blitt redusert med 231 barn i perioden 2014-2024. Dette utgjør en reduksjon på 10,8 %

Antall barn i private barnehager har økt med 23 barn. Dette utgjør en økning på 3,4 %

Befolkningsfremskrivning på lang sikt, 6-15 år

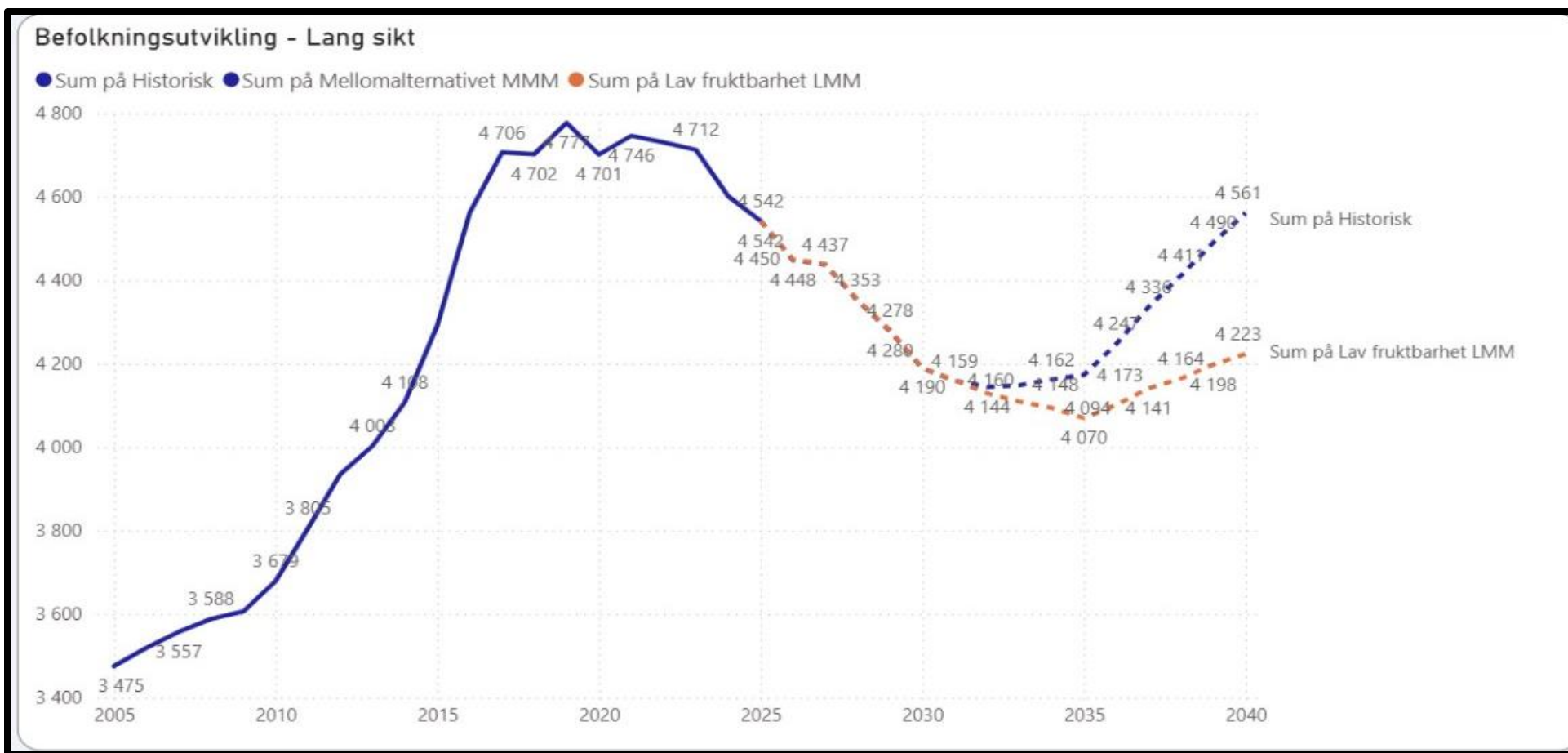

Antall barn og ungdom i denne aldersgruppen vil fortsette å synke i ytterligere 10 år, noe som også påvirker behovet for tjenester til gruppen.

Reduksjonen vil bli på rundt 1 000 barn og unge de neste ti årene.

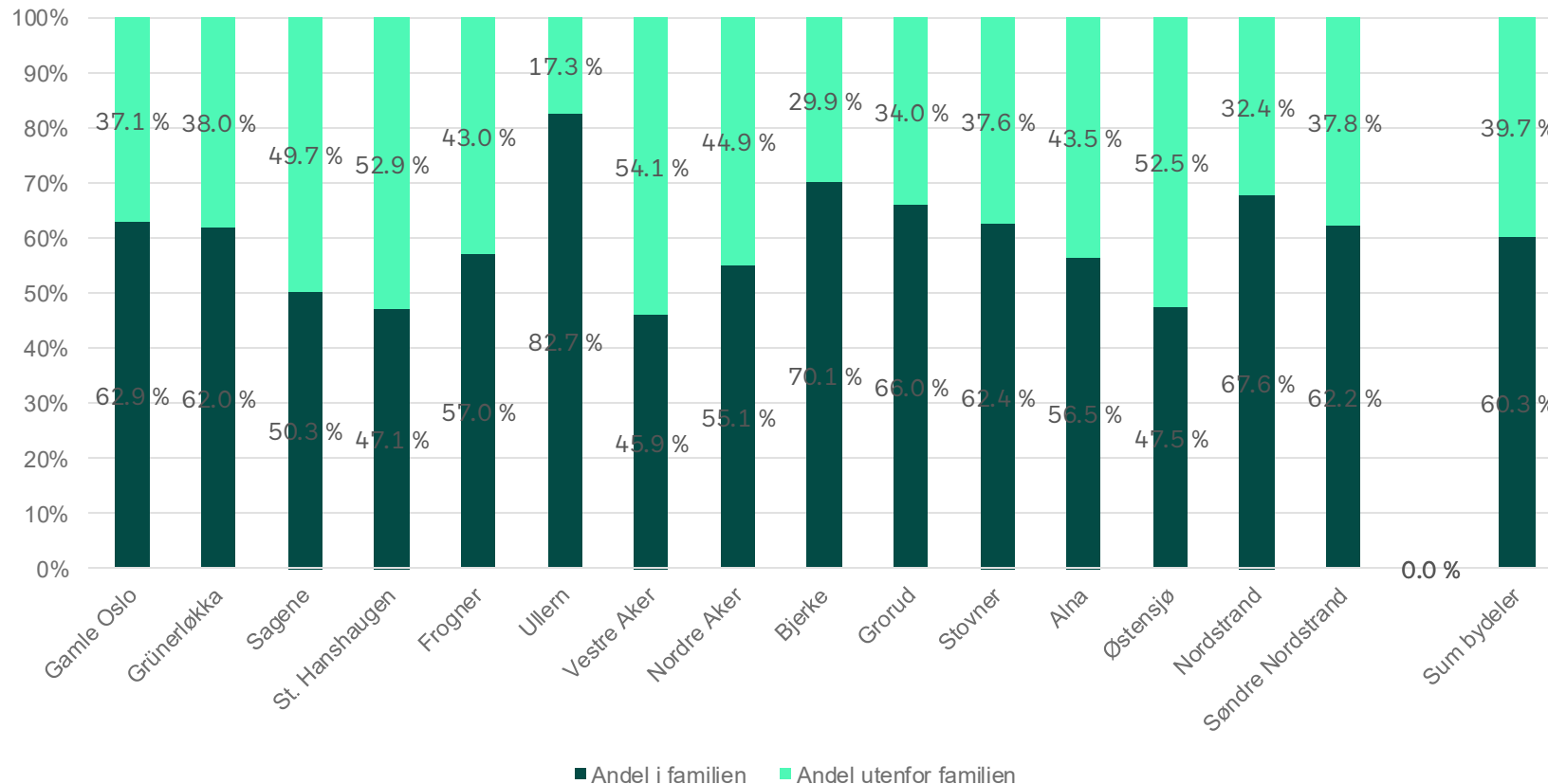
Barne- og ungdomsbefolkning 6-12 år

Det er også usikkerhet knyttet til hvor stor økningen av barn og unge i denne aldersgruppen vil være på lang sikt.

Barnevern: Fordeling av tiltak i familien og plassering utenfor hjemmet pr. 1. tertial 2025

Fordeling av tiltak i familien og plasseringstiltak 1. tertial 2025

Det er kun St. Hanshaugen og Vestre Aker som har større andel barn plassert i tiltak utenfor hjemmet.

Tiltak utenfor hjemmet koster mer enn tiltak i hjemmet.

Hvor kan vi redusere aktivitetsnivået?

Barnehageområdet

Prognoser viser en nedgang og utflating av antall barn frem mot 2030. Dette innebærer et stort behov for tilpasning av barnehagestrukturen.

Bydelen ser to alternativer til reduksjon på dette området:

- **Alternativ 1:** Avvikle små, sårbare barnehager for å redusere tomgangsleie, styrke ressursutnyttelsen og sikre mer robuste barnehager. Frigjorte lokaler vil kunne brukes til andre formål og behov.
- **Alternativ 2:** Avvikle en stor barnehage. Her vil utfordringen være å dekke behovet dette gir for barnehageplasser. I tillegg vil innsparingen være mindre enn ved å legge ned små barnehager, grunnet stordriftsfordeler.

Barnehageområdet har gjennom omstilling i 2025 redusert vikarbruken, sykefraværet og utgifter til drift. Dette har gitt gode resultater, og tiltakene fortsetter i 2026. Barnehagene har økt antall ansatte utover lovpålagt bemanning, basert på grunnbemanningslæren.

Pedagogisk førskoleteam har iverksatt tiltak for å effektivisere den spesialpedagogiske hjelpen. Dette er et tiltak som vil videreføres og utvikles i 2026. I perioder der aktiviteten er lavere i tjenestene vil en gå i dialog med ansatte for å se på alternative oppgaver som vil kunne redusere utgiftene på enten kort sikt eller lang sikt.

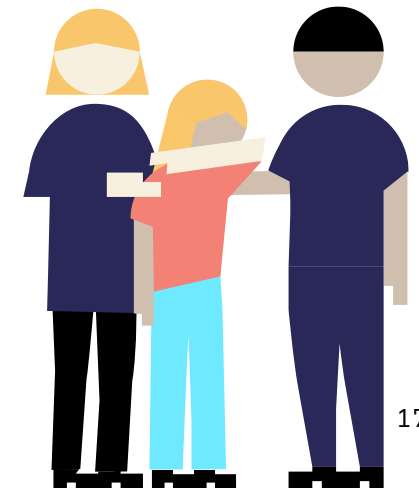
Hvor kan vi redusere aktivitetsnivået?

Barneverntjenesten

- Tiltak i egen regi er styrket for å redusere kjøp fra eksterne leverandører. Utvikling og bruk av egne tiltak skal økes ytterligere i 2026. Systematisk arbeid med å forhindre og avvike institusjonsplasseringer videreføres.
- Familieråd og nettverksarbeid som metode er tatt i bruk. Målet er å mobilisere ressurser rundt barn og familie for å forebygge og forhindre plasseringer. Når plassering er nødvendig, forsøker man å plassere barnet i eget nettverk. Nettverksarbeidet skal skaleres opp i 2026. Dette er forventet å kunne gi redusert merforbruk.
- Samarbeid med NAV og forebyggende tjenester intensiveres.

Forebyggende arbeid

- Bydelen tar i 2026 i bruk familieråd og nettverksarbeid for å komme tidligere inn, benytte ressurser i nettverket og samarbeide med barneverntjenesten for å unngå tyngre tjenester.
- Bydelen koordinerer tverrfaglig foreldreveiledningsteam for å komme tidligere inn og redusere eksterne kjøp.

Hvor kan vi redusere aktivitetsnivået?

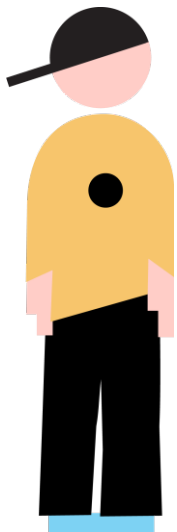
Fritidsklubber

Bydelen har seks fritidsklubber fordelt på de fem delbydelene Manglerud, Abildsø, Skullerud, Bøler og Oppsal samt Stikkontakten gamingsenter på Skullerud.

Hovedutfordringen med dagens fritidstilbud til ungdom gjenspeiler utfordringsbildet til FO2. Vi har et for høyt aktivitetstilbud til en for liten del av befolkningen, og det vil bli færre i målgruppen i årene framover. Flere av fritidsklubbene er lite besøkt.

Bydelen ser to alternativer til reduksjon på dette området:

- **Alternativ 1:**
Sammenslåing av to klubber
Foreløpig beregning besparelse: 3,3 millioner kroner
- **Alternativ 2:**
Samle flere av ungdomsklubbene i større enheter og effektivisere bydelens arealbruk til klubbtilbud
Foreløpig beregnet besparelse: 5,8 millioner kroner

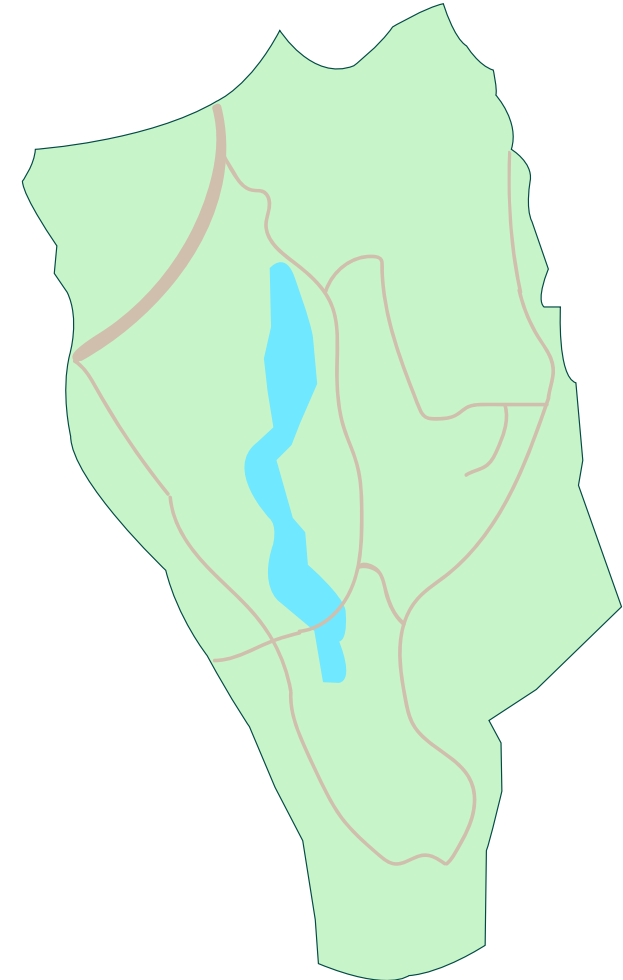
Kritiske forhold vi ønsker tilbagemelding på

Kan lokalpolitikken gi tilslutning til følgende?

Redusere antall små barnehager, for å frigjøre arealer til andre tjenester og samtidig øke kapasitetsutnyttelsen i eksisterende barnehagebygg med ledige avdelinger.

Samle flere av ungdomsklubbene i større enheter og effektivisere bydelens arealbruk til klubbtilbud

Hva bør bydelen eventuelt gjøre på F02 i stedet?

Funksjonsområde 3

FO3

Helse og omsorg

Hjemmetjeneste og sykehjem,
lavterskeltjenester,
habilitering og boliger,
rus- og psykisk helse

Oversikt over omstillingsbehovet på FO3-området

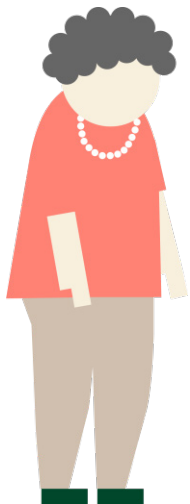
Området må samlet sett **reduseres med 52,2 millioner kroner** i 2026 for å komme i balanse.

Sett opp mot befolkningen bruker bydelen for mange sykehjemsplasser.

Hjemmetjenestene leverer tjenester på Oslo-snittet

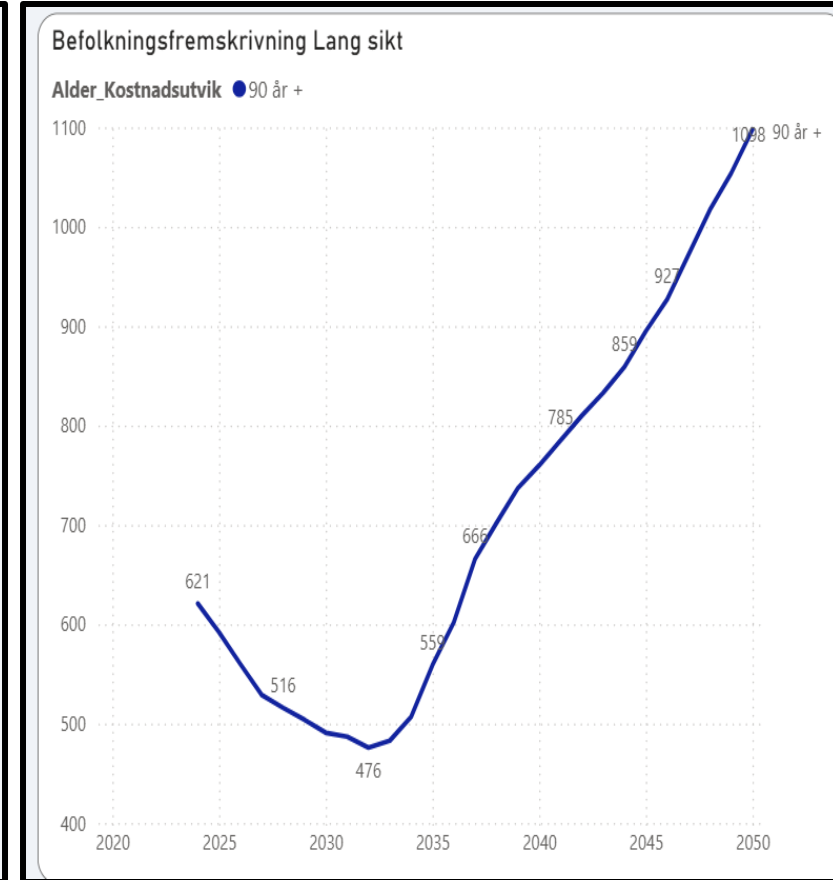
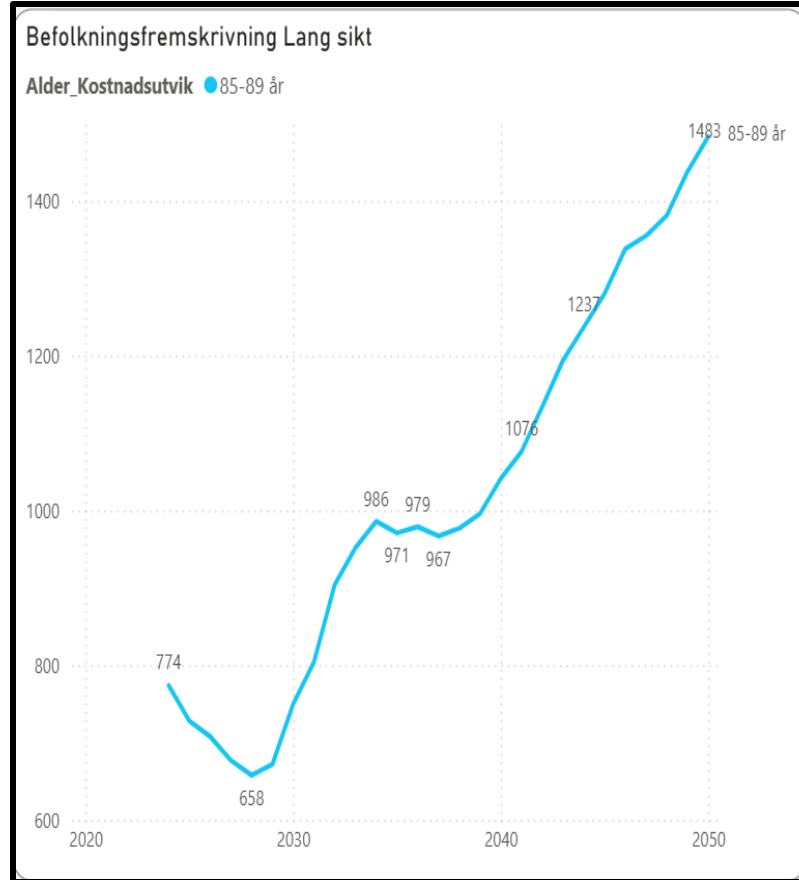
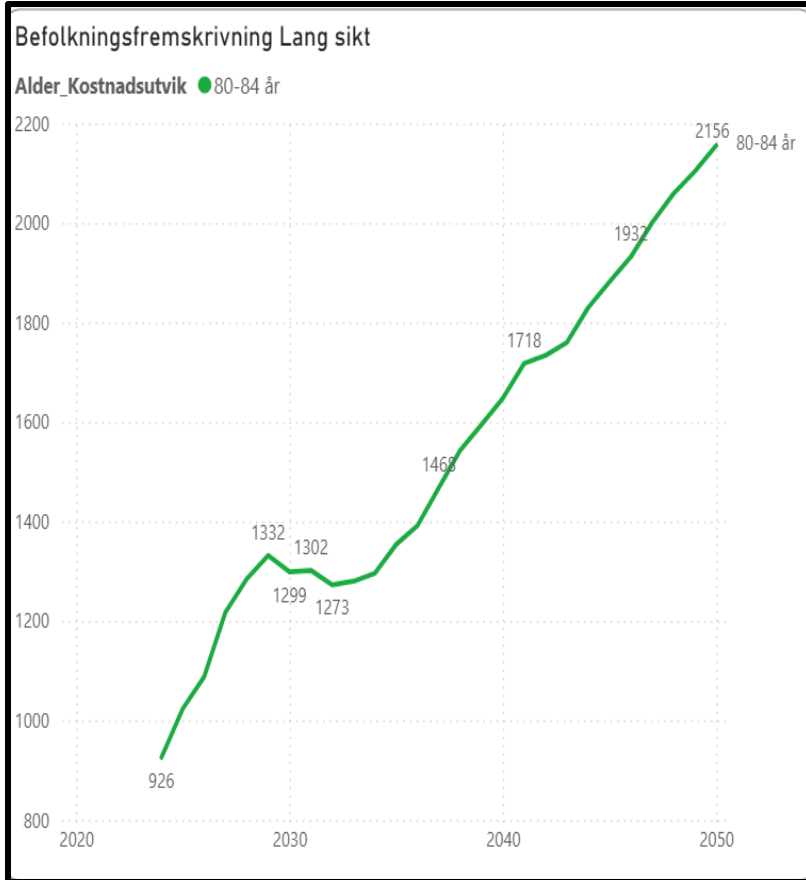
Vi har valgt å satse på forebyggende tjenester til eldre. Dette mener vi er riktig fordi gruppen 80-84 år øker de neste årene, samtidig som de eldste eldre fortsetter å bli færre. Vi må gjøre det vi kan for at eldre i gruppen 80-84 år har så god helse som mulig når de kommer i gruppen "eldste eldre", for å ha nok ressurser til å ivareta deres behov.

Vi har for høy aktivitet innenfor habiliteringsområdet og boliger til mennesker med funksjonsnedsettelse. Det er en utfordring å redusere kjøp fordi vi ikke har tilgjengelige boliger. De første boligprosjektene våre vil være ferdige i 2027. Vi vet også at antallet med utviklingshemming øker i årene fremover. Dette må vi ta hensyn til i budsjettene for FO3.

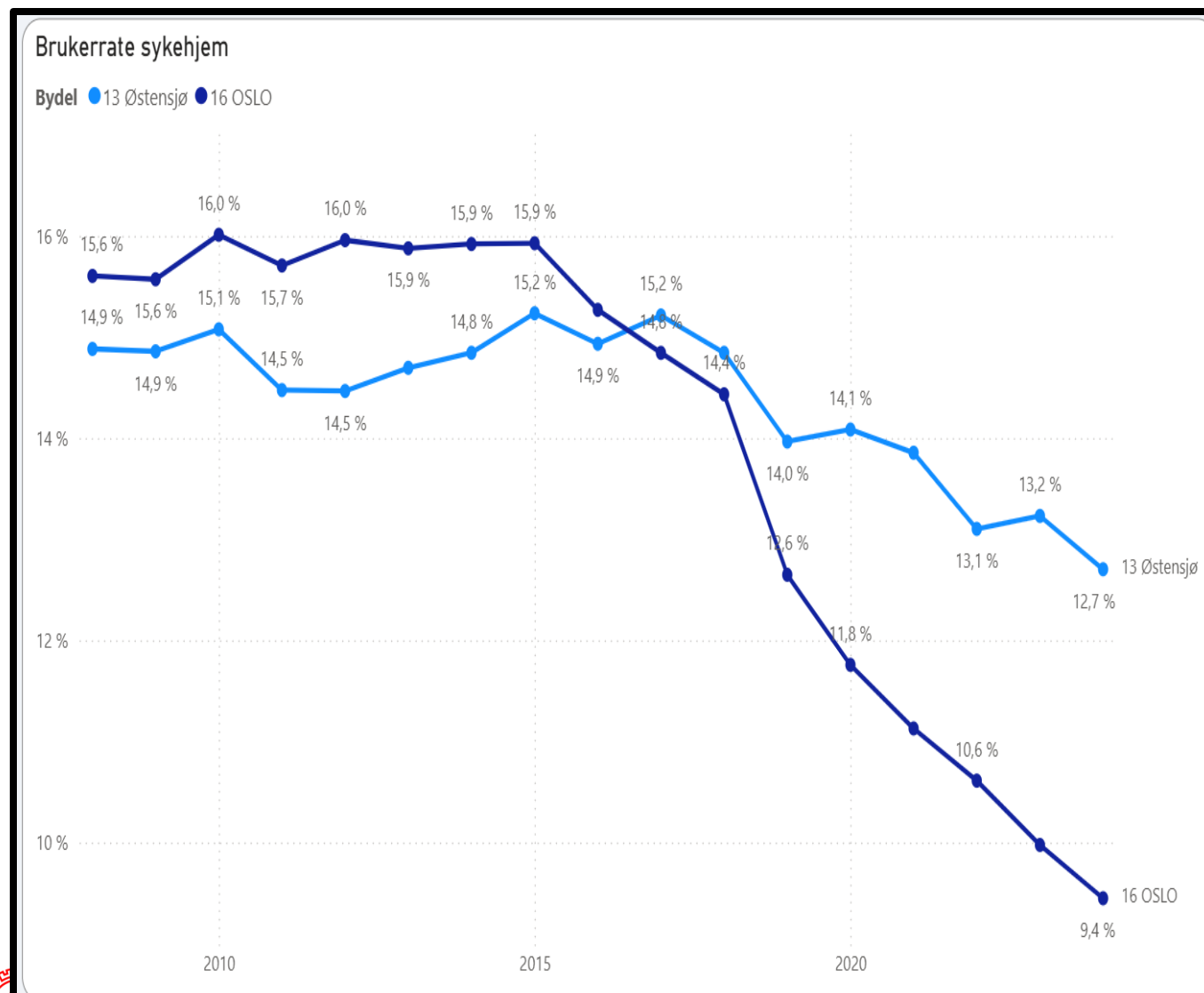
Befolkningsframskriving

- eldrebefolkning

Det forventes fortsatt en nedgang i de eldste aldersgruppene i bydelen

Brukerrate sykehjem 80 år +

Fram til 2016 utviklet brukerraten for sykehjemsplasser over 80 år seg i takt med Oslo-snippet. Østensjø lå litt under Oslo-snippet

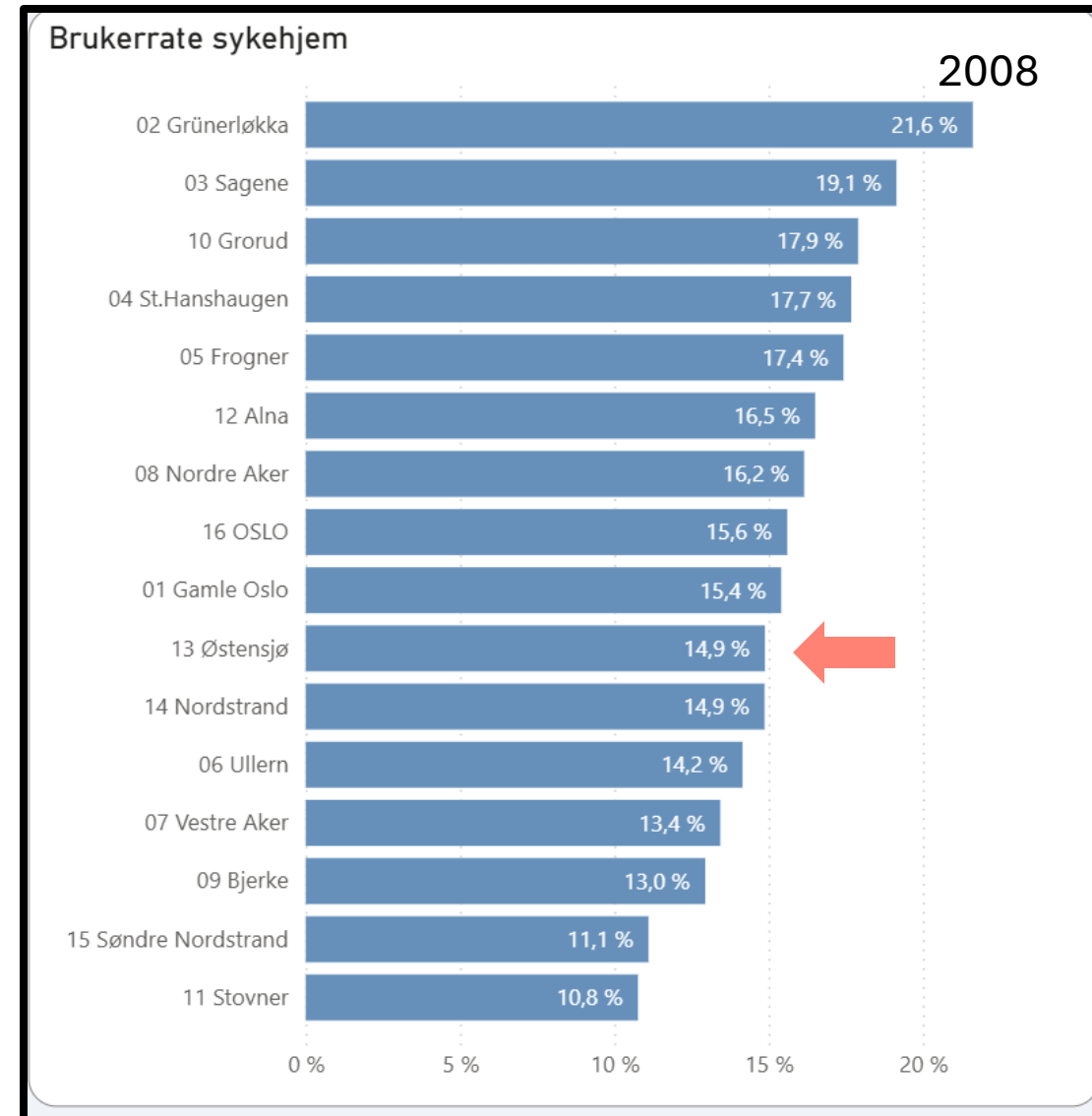
Fra 2017 har brukerraten til Østensjø vært høyere enn Oslo-snippet, selv om den også har blitt redusert

De 5 bydelene med lavest brukerrate ligger i snitt på 7,4 % i 2024

Kilde: Årsstatistikk for bydelene Tabell 3-1-B-A4
Aldersfordeling for beboere i sykehjem og Kriteriebefolkningen 1.1.xx

Brukerrate sykehjem over 80 år i 2024 og 2008

BRUKERRATE

Hvor kan vi redusere aktivitetsnivået?

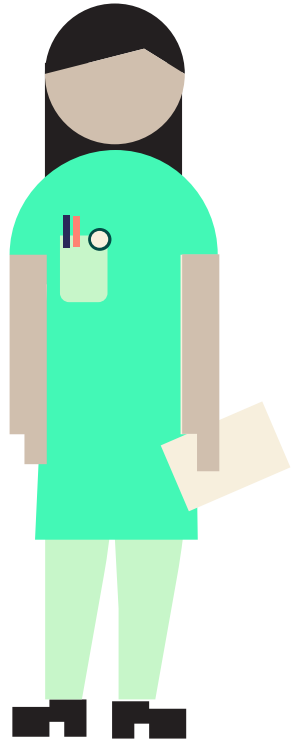
Sykehjem

Bydelen regner med å kunne redusere antallet sykehjemsplasser til under Oslo-snittet i løpet av 2026. De som har behov for sykehjemsplass skal få det, men for å få til en reduksjon i antall plasser må vi:

- Bruke korttidsplassene våre på en mer effektiv måte. Innbyggere som skal hjem etter korttidsopphold må få raskere oppfølging og hjemmene må bli klargjort med hjelpemidler tidligere. Noen innbyggere vil oppleve å måtte vente på korttidsplass på helsehus en periode, før vi har mulighet til å tilby flytting til langtidsplass.
- Flere brukere må skrives ut til hjemmet fra sykehus, heller enn til helsehus, og få nødvendig rehabilitering og oppfølging hjemmet.

Hvor kan vi redusere aktivitetsnivået?

Hjemmetjenester og avlastningstilbud

Innbyggere som får innvilget omsorgsbolig i Utmarkveien omsorg + må ha et enda større omsorgsnivå enn i dag. Det vil bety at vi må tilby hjemmetjenester og annen bistand i hjemmet i større grad til de som ikke får innvilget omsorgsbolig.

Vi må i enda større grad benytte de mulighetene digital hjemmeoppfølging og velferdsteknologi gir oss.

Vi må videreutvikle avlastningstilbud til både innbyggere med demens og deres pårørende for å utsette behovet for sykehjemsplass.

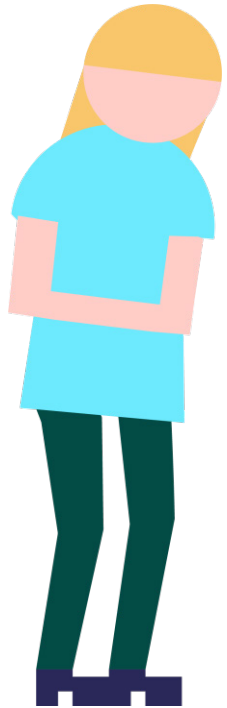
Hvor kan vi redusere aktivitetsnivået?

Boliger og habilitering

For å redusere aktiviteten vil vi:

- Fortsette arbeidet med kontinuerlig gjennomgang og oppfølging av eksisterende kontrakter.
- Ha god dialog med pårørende og verger til innbyggere som fortsatt bor hjemme, og jobbe for å finne avlastningstiltak for å utsette behovet for permanent bolig til nye boligprosjekter er ferdig i 2027.
- Opprette *Etter skoletidsordning* (EST) og avlastning i egen regi. For å få til dette trenger vi lokaler. Ved avvikling av en barnehage i bydelen, kan ledige lokaler benyttes til EST og avlastning.
- Det er satt i gang en utredning av sykehjemsplasser for innbyggere med utviklingshemming. Denne gruppen lever lengre enn tidligere, og har endrede behov, fra miljøterapi til sykepleie og jevnlig legetilsyn. Et eget tilbud på sykehjem kan dekke behovene på en god måte.

Hvor kan vi redusere aktivitetsnivået?

Rus og psykisk helse

Innenfor psykisk helse og rus har vi for høyt aktivitetsnivå på kjøp av heldøgnsstilbud. I 2026 vil arbeidet med å levere tjenester i egen regi skaleres ytterligere opp ved oppfølging fra fleksibelt oppfølgingsteam (FOT). En utfordring knyttet til dette er tilgjengelige boliger.

Innenfor alle områder på F03 vil det bli vurdert å ta i bruk egenandel i større grad der det er mulig, f.eks. praktisk bistand.

Kritiske forhold vi ønsker tilbagemelding på

Kan lokalpolitikken gi tilslutning til følgende?

Redusere antall sykehjemsplasser med flere tiltak

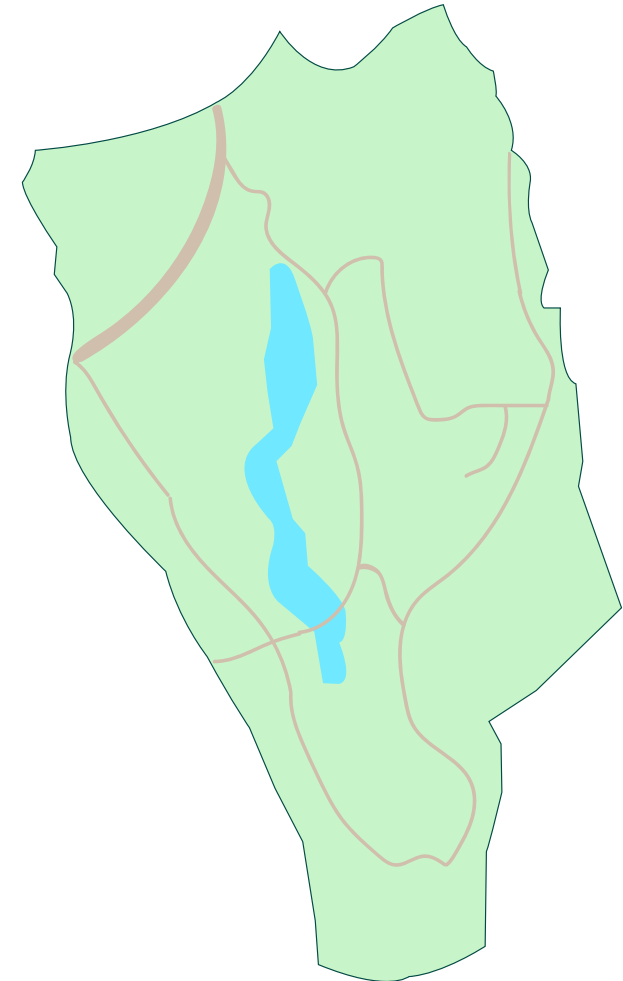
Bruke plassene i Utmarkveien omsorg+ til mennesker med større omsorgsbehov.

I større grad selv bygge opp egne tjenester, fremfor å kjøpe tjenester fra eksterne leverandører.

- Bydelen trenger da tilgang til egne lokaler. Dette kan gjøres gjennom omdisponeringer av lokaler som bydelen allerede benytter.

Ta i bruk egenandel i større grad.

Hva bør bydelen eventuelt gjøre på FO3 i stedet?

Funksjonsområde 4

FO4

NAV

Kvalifiseringsprogram,
sosialhjelp og
introduksjonsprogram for
nyankomne flyktninger

Oversikt over omstillingsbehov på FO4-området

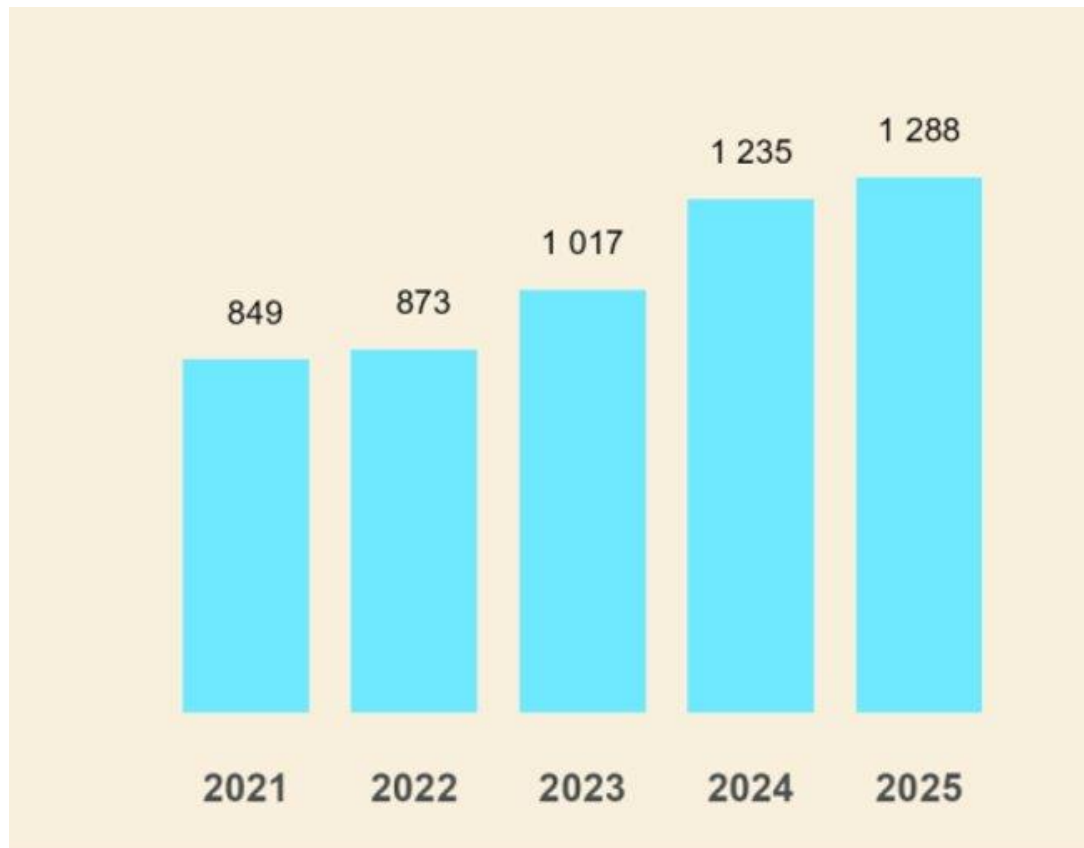
Området må samlet sett **reduseres med 54,7 millioner kroner** for å komme i balanse.

NAV Østensjø har et merforbruk på sosialhjelp i 2025. Merforbruket må reduseres med 25 millioner i 2026. Sosialhjelp er ment som en midlertidig ytelse og vi har ansvar for at færrest mulig lever på denne ytelsen over tid.

Bydelen bosatte 150 flyktninger i 2024, 50 flyktninger i 2025, og forventer ytterligere nedgang i 2026. Færre bosatte flyktninger betyr reduserte inntekter for bydelen, og redusert behov for tjenester til flyktningene.

Antall unike mottakere sosialhjelp årlig

Bydel Østensjø har siden 2021 hatt en betydelig økning i antall personer som trenger sosialhjelp.

Hvor kan vi redusere aktivitetsnivået?

NAV omorganiserer med mål om at flere av de som henvender seg skal få god veiledning raskt. Flere som har behov for støtte fra NAV skal ut i jobb tidligere i sitt løp, og de som har rett på det skal over på en varig ytelse. Sosialhjelp skal være en midlertidig ordning, og derfor skal ingen leve lenge på sosialhjelp.

Dette skal vi klare gjennom:

- Et forsterket avklaringsarbeid med fokus på selvhjulpenhet, nødvendig kartlegging og arbeidsmuligheter.
- Arbeidet med å gi økonomisk råd og veiledning skal være gjennomgående. En ordnet økonomi er ekstra viktig for personer med begrenset økonomi.
- NAV må i større grad prioritere blant de prioriterte målgruppene, og gi rett oppfølging til rett tid.
- NAV skal levere helhetlige tjenester og fokusere på innbyggernes behov.
- Arbeidsrettet oppfølging til flere gjennom Jobbsjansen

Kritiske forhold vi ønsker tilbagemelding på

Kan lokalpolitikken gi tilslutning til følgende?

Tilpasse aktivitetsnivået på flyktningarbeidet i tråd med det antallet flyktninger bydelen bosetter og har bosatt.

Målrettet arbeid for å redusere sosialhjelp

Opprettholde aktivitetsnivået i NAVs arbeid med å få unge og unge voksne inn i aktivitet, enten det er særskilte tiltak, ordinært arbeid eller skole/utdanning.

Øke gjennomstrømmingen i kommunale boliger. Hovedregelen skal være at innbyggerne blir selvhjulpne på boligmarkedet. Det betyr flere i egen, eid bolig (ikke nødvendigvis i bydelen). Så få som mulig skal bo lenge i midlertidig bolig, og færrest mulig skal ha husleierestanse.

Hva bør bydelen eventuelt gjøre på FO4 i stedet?

